I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Ιουλίου 2011

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Πορτογαλίας για το 2011

(2011/C 216/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 121 παράγραφος 2 και 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για την δρομολόγηση της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020, μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία, βασιζόμενη στο μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, θα εστιαστεί σε νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό βιώσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

(2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και στις 21 Οκτωβρίου 2010 το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών [1], οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη καλούνταν να λαμβάνουν τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές υπόψη στις εθνικές οικονομικές πολιτικές και πολιτικές απασχόλησης.

(3) Στις 12 Ιανουαρίου 2011 η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη Ετήσια Επισκόπηση Ανάπτυξης, η οποία σηματοδοτεί την έναρξη ενός νέου κύκλου οικονομικής διακυβέρνησης στην ΕΕ και του πρώτου Ευρωπαϊκού Εξαμήνου εκ των προτέρων και ολοκληρωμένου συντονισμού πολιτικής, το οποίο εντάσσεται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

(4) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυπέγραψε τις προτεραιότητες για τη δημοσιονομική εξυγίανση και τη διαρθρωτική μεταρρύθμιση (σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 15ης Φεβρουαρίου και της 7ης Μαρτίου 2011 και κατόπιν της Ετήσιας Επισκόπησης της Ανάπτυξης που εκπόνησε η Επιτροπή). Τόνισε ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αποκατάσταση υγιών προϋπολογισμών και στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, στη μείωση της ανεργίας μέσω μεταρρυθμίσεων της αγοράς εργασίας και στην καταβολή νέων προσπαθειών για την ενίσχυση της οικονομικής μεγέθυνσης. Ζήτησε από τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν αυτές τις προτεραιότητες σε συγκεκριμένα μέτρα που θα ενταχθούν στα αντίστοιχά τους προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

(5) Στις 25 Μαρτίου 2011, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο Σύμφωνο για το Ευρώ + να υποβάλουν εγκαίρως τις δεσμεύσεις τους, που θα περιληφθούν στα δικά τους προγράμματα σταθερότητας ή σύγκλισης και στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων. Οι συγκεκριμένες δεσμεύσεις και δράσεις για το 2011 δεν έχουν ανακοινωθεί ρητά στο πλαίσιο του πορτογαλικού εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων, αλλά αναμένεται να υποβληθούν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

[1] Διατηρούνται για το 2011 με την απόφαση 2011/308/ΕΕ του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2011, για τις κατευθυντήριες γραμμές των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών (ΕΕ L 138 της 26.5.2011, σ. 56).

(6) Στις 23 Μαρτίου 2011, η πορτογαλική κυβέρνηση υπέβαλε ένα πρόγραμμα σταθερότητας για την περίοδο 2011-2014 στο εθνικό κοινοβούλιο, το οποίο το απέρριψε. Στις 19 Απριλίου 2011, η πορτογαλική κυβέρνηση υπέβαλε ένα εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων. Τα προταθέντα μακροοικονομικά και δημοσιονομικά σενάρια, καθώς και οι συστάσεις πολιτικής έχουν ξεπεραστεί σε σχέση με το Μνημόνιο Συναντίληψης που υπογράφηκε στις 17 Μαΐου 2011.

(7) Στις 17 Μαΐου 2011, το Συμβούλιο ενέκρινε την εκτελεστική απόφαση αριθ. 2011/344/ΕΕ προκειμένου να διατεθεί στην Πορτογαλία μεσοπρόθεσμη χρηματοδοτική βοήθεια για την τριετή περίοδο 2001-2014, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 407/2010 του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2010 για τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού χρηματοοικονομικής σταθεροποίησης [1]. Το συνοδευτικό Μνημόνιο Συναντίληψης υπογράφηκε την ίδια ημέρα και τα διαδοχικά συμπληρώματά του καθορίζουν τους όρους οικονομικής πολιτικής υπό τους οποίους εκταμιεύεται η οικονομική βοήθεια.

(8) Το 2010, το ΑΕΠ της Πορτογαλίας αυξήθηκε κατά 1,3 %. Μαζί με την ισχυρή αύξηση των εξαγωγών, ο εν λόγω θετικός ρυθμός ανάπτυξης οφειλόταν ωστόσο σε εξαιρετικούς παράγοντες που αύξησαν την ιδιωτική κατανάλωση. Οι εξελίξεις των τιμών και του κόστους ήταν σαφώς ανεπαρκείς για να τονώσουν την ανταγωνιστικότητα σε ρυθμό επαρκώς ταχύ ώστε να μειωθεί το υψηλό έλλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της, το οποίο το 2010 ανερχόταν στο 10 % του ΑΕΠ. Η ασθενής σε γενικές γραμμές οικονομία και η απότομη αύξηση της ανεργίας (11,2 % στα τέλη του 2010), οδήγησαν σε μεγάλα δημοσιονομικά ελλείμματα, που υπερέβησαν το 10 % του ΑΕΠ το 2009 και το 9 % το 2010, σημειώνοντας άνοδο από το 3,5 % του 2008. Οι δυσμενείς εξελίξεις των δημοσίων οικονομικών σε συνδιασμό με τις δυσμενείς προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης οδήγησαν πρόσφατα σε επιδείνωση της εμπιστοσύνης και σε αυξανόμενες πιέσεις στις αγορές κρατικών ομολόγων εντείνοντας τις ανησυχίες για τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών της. Μετά από διαδοχικές υποβαθμίσεις των πορτογαλικών ομολόγων από τους οίκους πιστοληπτικής διαβάθμισης, η χώρα κατέστη αδύνατο να αναχρηματοδοτηθεί με επιτόκια που θα επέτρεπαν μακροπρόθεσμη δημοσιονομική βιωσιμότητα Παράλληλα, ο τραπεζικός κλάδος, ο οποίος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εξωτερική χρηματοδότηση, ιδιαίτερα εντός της ευρωζώνης, ήταν όλο και περισσότερο αποκομμένος από την χρηματοδότηση στις αγορές.

(9) Η Πορτογαλία δεσμεύτηκε να εφαρμόσει το πρόγραμμα οικονομικής και δημοσιονομικής προσαρμογής με στόχο την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στην εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους της και στον τραπεζικό κλάδο και τη στήριξη της ανάπτυξης και της απασχόλησης. Το πρόγραμμα προβλέπει την ανάληψη ολοκληρωμένης δράσης προς τρεις κατευθύνσεις: (i) αξιόπιστη και ισορροπημένη στρατηγική δημοσιονομικής εξυγίανσης, υποστηριζόμενη από διαρθρωτικά δημοσιονομικά μέτρα και καλύτερο δημοσιονομικό έλεγχο, (ii) εμπροσθοβαρείς και σε βάθος διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και στις αγορές εργασίας και προϊόντων, και (iii) προσπάθειες για την προστασία του χρηματοπιστωτικού τομέα έναντι άτακτης απομόχλευσης μέσω μηχανισμών της αγοράς με την υποστήριξη εφεδρικών διευκολύνσεων.

(10) Η Επιτροπή έχει αξιολογήσει το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων. Έχει λάβει υπόψη όχι μόνο τη σημασία του για τη βιώσιμη δημοσιονομική και κοινωνικοοικονομική πολιτική στην Πορτογαλία, αλλά και την συμμόρφωση προς τους κανόνες και τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης να ενισχυθεί η γενική οικονομική διακυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή τονίζει ότι επείγει η εφαρμογή των προγραμματισμένων μέτρων με σκοπό την συμμόρφωση προς την εκτελεστική απόφαση 2011/344.

ΣΥΝΙΣΤΑ να αναλάβει η Πορτογαλία δράση ώστε:

Να εφαρμοστούν τα μέτρα που προβλέπονται στην εκτελεστική απόφαση 2011/344 και εξειδικεύονται περαιτέρω στο Μνημόνιο Συναντίληψης της 17ης Μαΐου 2011 και στα μεταγενέστερα συμπληρώματά του.

Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2011.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. VINCENT-ROSTOWSKI

[1] ΕΕ L 118 της 12.5.2010, σ. 1